13de. Jaargang — Curacao den 28n Maart 1896 — No 639

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un annuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Een slechte gedachte.

I

Er klonk een schaterend gelach, dat drie mijlen ver gehoord werd: Don Torcuato zat op z'n doode gemak, met een pijp in den mond en een Turksche pet losjes op het hoofd, in de deur van z'n apotheek en stelde het geduld van Felipillo, den dorpskoster door het uitbraken van de meest onbesuisde goddeloosheden op een harde proef.

Men moet weten, dat de goddeloosheden Don Torcuato smaakten als rijpe kersen. De oude, koude spotter, opgevoed in een fijn uitgesponnen materialisme, was op het stuk van godsdienstige begrippen volmaakt een Bosjesman.

Er is nog iets : zijn schampere spotternijën ondervonden aanmoediging bij den éénoogigen dokter, den kreupelen veearts en den gemeentesecretaris, die niettegenstaande twee gezonde oogen en twee gezonde beenen, al zijn leven verkeerd gezien en aan beide voeten kreupel gegaan had.

Telkens wanneer de koster, zich in het onvermijdelijke schikkende, in de apotheek kwam om zalf te koopen, waarmede de zuster van den pastoor de pleisters op haar aangezicht vernieuwde, stond het geschut op de batterij en dan kreeg de pastoor de volle laag.

Den vorigen Zondag had de arme Herder, die een doodeenvoudig man was, tegen de slechte couranten gepreekt.

Mijne Geliefden, — sprak hij tot zijn parochianen — ter liefde Gods bid en smeek ik u, leest toch die bladen niet, welke in het dorp verspreid worden en in de hel gedrukt schijnen.

Ziet, mijne geliefden, al die goddelooze bladen, welke zich organen der vrije gedachte noemen, het zijn strikken van den Satan om eenvoudige menschen te verschalken. De vrije gedachte, mijne geliefden, is niets anders dan de opstand der menschelijke rede tegen de Goddelijke, dezelfde opstand, welke het vuur ontstak, waarin Lucifer nederplofte, de eerste vrijdenker der Schepping. En meent toch niet, mijne geliefden, dat de vrije gedachten, afgezien van de diepe wonden, die zij aan de ziel toebrengen, geen gevaar opleveren voor het lichaam ; want ik zeg u, dat eene gedachte, die niet beteugeld wordt door de Wet van God die de Eeuwige Waarheid is, erger woedt dan een dolle stier ; want zoo een losgebroken stier een of twee menschen kan dooden, een enkele slechte gedachte zou een geheel dorp kunnen te gronde richten.

Don Torcuato die de preek bijgewoond had, eenvoudig om den predikant te bespotten, verwijderde zich met bitterheid en wrok in het hart.

Dien avond werd er in de Apotheek een buitengewone zitting gehouden : men was onuitputtelijk in geestige zetten en pikante commentaren en er heerschte zulk een luidruchtige vroolijkheid, dat Camilito, die in de winkelkamer Arabische gom fijn stampte, niet aan de bekoring kon weerstaan om den vijzel in den steek te laten en het hoofd door het winkelraampje stak.

II

Camilo was een jongen in een naburig dorp opgevoed door een in armoede gestorven zuster van den Apotheker.

Zijn kolossaal hoofd en zijn gezwollen winterhanden, waarvan de vingers op saucijsjes geleken, gaven hem een alles behalve aantrekkelijk voorkomen. Daar stond echter tegenover, dat hij een goed hart bezat en een Christelijke opvoeding genoten had.

De rijke Apotheker, die vrijgezel was en behalve den neef kind noch kraai op de wereld bezat, nam hem bij zich aan huis, waar de knaap, bij wijze van vooruitbetaling op de erfenis, dag in dag uit aan den vijzel moest staan, terwijl de geur van calisaya en andere onwelriekende drogerijen hem in een altijddurenden toestand van onfrischheid hielden.

De arme jongen droeg zijn kruis geduldig en bracht zes dagen van de week door, stampende wat hij kon. 's Zondags ging hij met gezwollen neusvleugels biechten.

„ Wat scheelt er aan, mijn kind," vroeg de pastoor.

„ Dat vervloekte euphorbium heeft mij deze week schrikkelijk aan het niezen gemaakt ; maar ik troost mij, want aloë is nog erger ; als ik daar een dag mede bezig ben, krijg ik een galsmaak in den mond voor drie maanden."

„ Denk aan de gal, die men Onzen lieven Heer te drinken gaf ; Hij leed zoo oneindig veel om onzentwil en heb geduld mijn zoon."

En Camilo had geduld, omdat hij geloofde.

Zijn brave moeder had hem geleerd de moeilijkheden van *dit* leven te beschouwen als de sporten der ladder, waarlangs men tot het *andere* opklimt.

„ Als de dorens der smart u steken," had zij gezegd, vergeet dan nimmer, dat wij de aarde niet bewonen om er het genot met volle teugen in te zwelgen, maar om er ons te volmaken.

En houd altijd het besef in u levendig van deze waarheid, dat ook het geringste, wat gij uit liefde tot God geduldig hebt verduurd, niet onbeloond zal blijven."

Camilito bracht de raadgevingen zijner moeder stipt en letterlijk in beoefening en zijn leven rolde rustig en kalm over de onvriendelijkheden van den oom heen, gelijk een zacht kabbelend beekje over de met keien bezaaide bedding.

Goede ideeën vermogen zooveel tot het bewaren van den vrede der ziel !

Tegen al het goud van de wereld hadde Camilo zijn hoop niet verruild op den Hemel, waar hij vast vertrouwde, zijne moeder eenmaal te zullen wederzien.

Maar op zekeren avond, den avond, dat hij het hoofd door het raampje van zijn werkkamer stak, vond hij de poorten der hel wagenwijd openstaan.

Dien avond trok het luide gelach, dat uit de vergadering in de apotheek tot hem doordrong, zijne aandacht. Tot dan toe had hij nooit acht geslagen op de gesprekken, waarmede in dat nest van schorpioenen de tijd gedood werd. Maar dien keer prikkelde hem de nieuwsgierigheid : hij viel in de bekoring en het natuurlijk gevolg was, dat hij door de schorpioenen gestoken werd.

Nieuwsgierig als Eva werd hij door God met het verlies van het Paradijs gestraft.

De rol van slang speelde de oom.

Boven is gezegd, dat de preek van den Pastoor tegen de vrijdenkerij aanleiding gaf tot een opgewekte zitting in de club van den apotheker.

In die zitting overtrof don Torcuato zich zelven en alle voorzichtigheid en terughouding er aan gevende, begon hij met duivelachtige termen storm te loopen tegen den Godsdienst. Voltaire, Rousseau, Renan en welke andere goddelooze en godslasterlijke schrijvers hij gedurende zijn lang en slecht leven had gelezen, rukten aan ter vernietiging van het weinigje geloof, dat zijn auditorium wellicht nog over was gebleven.

Camilo luisterde met open mond. Zulke argumenten had hij nog nooit gehoord.

Kan het zijn, dacht de onervaren knaap bij zich zelf, de Godsdienst een leugen ! !

Al de bittere aloeharş, die hij twee jaren lang in de apotheek van zijn oom had fijngestampt, scheen hem tegelijk in den mond te komen.

Dan zijn het leugens, wat de Pastoor mij zegt?

Dan is het onwaarheid, wat moeder zaliger mij leerde? Dan is er geen Hemel! O God! o God! en dan lijd ik hier op de aarde al de pijnen van het vagevuur voor niemendal...... voor niemendal, zooals die *Volteer* zeide.

Camilo deed dien nacht geen oog dicht.

De vier muren van het kamertje naast den achterwinkel, in hetwelk hij sliep, schenen hem met al hun zwaarte op de borst te drukken.

Monsterachtige spookbeelden pijnigden rusteloos zijn verbeelding.

Hij zag zijn oom vóór zich staan, zijn oom, dikbuikig en blozende van gezondheid, badende in weelde en wellust, spottend lachende met hem en zijn Christelijk geloof.

Hij zag zich zelf, mager en bleek, als een uitgedroogd geraamte, door een grappenmakker in wijde flapperende kleeren gestoken.

Zijn oom lachte, en hij weende.

Zijn oom genoot de vermaken van den rijkdom en hij stond de heele week aloë te stampen.

Zoo zag hij, in zijn overspannen verbeelding, hun beider leven voorbijrollen ; het eene in vreugde en genot, in de voldoening aller begeerten ; het andere in ellende en arbeid, in alle ontberingen der armoede.

Eindelijk kwam een sombere schaduw, de schaduw van het graf dat beiden bedekte en...., er was geen verschil meer tusschen hen !

Camilo streek met de hand langs het voorhoofd en poogde de akelige nachtmerrie van zich af te schudden ; doch tevergeefs.

Het scheen hem toe, dat er iemand was, die tot hem zeide : „Hoor eens, je bent een stommerik ; je kunt ook van het vette der aarde genieten," en hem daarna iets over de rechten van een erfgenaam in het oor fluisterde, hem vervolgens bij de hand nam en hem al de vergiften toonde, welke in fleschjes en potjes met grijnzende doodshoofden in de apotheek stonden.

Camilo begreep alles. Dat was de bekoring ; maar hij schudde ze met kracht van zich af ; hij was Christen !

„Christen ! ja, stamp jij maar weer aloë en wees getroost met de leugens van den pastoor !" sprak de stem der bekoring. Camilo meende een grijsaard te zien, die hem grijnslachend voor den gek hield. Zou dat oom *Volteer* zijn ? Radeloos stond hij op, gejaagd, buiten zich zelven. Hij wist niet meer wat hij deed. Hij sloeg de richting in van de Apotheek; de giftige preparaten van zijn oom bepaalden zijn schreden. De doodshoofden vergaten hun plicht ; in plaats van te waarschuwen dansten zij bij honderden op en neer voor zijn gezicht....

Men zegt, dat de jonge schorpioenen de oude verslinden.

III

Den volgenden dag vierden de schorpioenen, — de oude — met ik weet niet welk doel een hunner giftige feesten.

De tuin van Don Torcuato was het tooneel der zwadderige pret.

Camilo lag met een hevige koorts te bed en niemand dacht aan hem.

Ten derden male hadden de gasten den inhoud van een ongelooflijk groote karaf geledigd, toen plotseling de deur van den achterwinkel, die op den tuin uitkwam, opening en .... daar verscheen me dat kalf van een jongen, in een potsierlijk nachtplunje, blootsvoets, met te berge gerezen haren en een aangezicht zoo rood als een pasgekookte kreeft.

— Dierbare oom, riep hij uit ; terwijl hij voor zijn oom op de knieën viel, vergeef het mij, vergeef het mij!

De gasten meenden, dat de jongen stapelgek geworden was.

— Ach, vergeef het mij, oom, vergeef het mij !

— Maar wat moet ik je voor den drommel vergeven ? bromde de apotheker, die een onweerstaanbaren lust gevoelde om het beminde neefje over de schutting te smijten.

— Ach, oom ! ik heb van nacht een slechte gedachte gehad en in den wijn, dien gij nu drinkt, vergif gemengd.

Men kan zich de uitwerking dezer bekentenis op de genoodigden voorstellen.

Als één man rezen zij op en wierpen zich op den ongelukkigen knaap.

— Neen ! neen ! riep de dokter, hen tegenhoudende, raak hem niet aan ! Laat hem los ! Hij moet ons eerst zeggen welk vergif hij genomen heeft.

Maar Camilo was reeds in bezwijming gevallen.

Nu werd er in de apotheek een tooneel afgespeeld, dat met iedere beschrijving spot : de eene greep dit de andere dat geneesmiddel ; deze goot zich een liter wonderolie door de keel ; die stak de vingers zoo ver mogelijk achteraan in den mond. De veearts liep naar een spiegel, zocht een pauweveer en bracht ze tot bijna in de maag ; de dokter en de apotheker propten zich vol braakmiddelen.

Na eenige minuten begon ieder de vreeselijkste pijnen te gevoelen en toen was er geen houden meer aan. Dezen huilden als kinderen, die schreeuwden als bezetenen; anderen sloegen als razenden tegen den muur.

De apotheek stroomde vol menschen.

Ook de pastoor kwam aangeloopen.

— Maar mijne heeren, wat is hier te doen? Kalmte! kalmte!

— Pastoor, pastoor! het is ontzettend; wij zijn allen vergiftigd.

— Maar wend dan toch oogenblikkelijk een tegengif aan!

— Onmogelijk; wij weten niet welk vergif het is.

Inderdaad; Camilo was niet bij te brengen, hoeveel brandend papier men hem ook onder den neus hield.

Daarna werd de pastoor, alleen, in een hoek van den achterwinkel geroepen. Men begrijpt met welk doel: men wilde, op zijn Spaansch gezegd, de zakken voor hem leegschudden.

Hemelsche goedheid, welke zakken!

Die van Don Torcuato barstten uit den naad.

— Ik sterf, zeide hij, onder de benauwende werking van een hevige braking.

— Moed! Moed! Don Torcuato, zei de pastoor, alles zal wel beter afloopen, dan wij denken. God is barmhartig.

Op dat oogenblik opende Camilo de oogen.

Allen schoten op hem toe.

— Waar heb je het vergif uit genomen? Spreek, spreek!

— Daaruit, zeide de knaap op een kast wijzende.

— Ja maar uit welke flesch?

— Uit die flesch.

Er ontstond een onverdoovende hilariteit; men schaterlachte, dat de apotheek er van dreunde. De flesch bevatte.... jalappe.

Camilo had onbewust den schorpioenen een zuiveringsmiddel toegediend, waaraan ze voor hun heele leven genoeg hadden.

Overbodig te zeggen, dat het noodzakelijk was hem onmiddellijk uit het huis van zijn oom te verwijderen; de apotheker zou hem anders zeker in den mortier tot poeder hebben gestampt.

IV

Den volgenden dag was het Zondag.

De Pastoor besteeg, als naar gewoonte, den kansel.

Mijne geliefden,— sprak hij tot zijn parochianen — ter liefde Gods bid en smeek ik u, leest toch die bladen niet welke in het dorp verspreid worden en in de hel gedrukt schijnen.

Ziet, mijne geliefden, al die goddelooze bladen, welke organen der vrije gedachte heeten, het zijn strikken van den Satan om eenvoudige menschen te verschalken. De vrije gedachte, mijne geliefden, is niets anders dan de opstand der menschelijke rede tegen de Goddelijke, dezelfde opstand, welke het helsche vuur ontstak, waarin Lucifer nederplofte, de eerste vrijdenker der Schepping. En meent toch niet, mijne geliefden, dat de vrije gedachten, afgezien van de diepe wonden, die zij aan de ziel toebrengen, geen gevaar opleveren voor het lichaam; want ik zeg u, dat eene gedachte, die niet beteugeld wordt door de Wet van God die de Eeuwige Waarheid is, erger woedt dan een dolle stier; want zoo een losgebroken stier een of twee menschen kan dooden, één enkele slechte gedachte zou een geheel dorp kunnen te gronde richten.

Niemand lachte, toen de preek uit was.

Don Torcuato, die zich ook onder het gehoor bevond, verliet met neergeslagen oogen de kerk.

Eindelijk moest hij bij zich zelven erkennen, dat de verkondigde stelling niet te betwisten viel.

NIEUWSBERICHTEN

CURAÇAO.

Het verhaal, dat de eerste kolommen van dit nummer bevatten, is de vrije bewerking eener Spaansche vertelling van den geestigen Adolfo Clavarano, welke ons toevallig dezer dagen in handen viel.

De waarheid, dat er eenvoudige vertellingen zijn die beter hout snijden dan de klemmendste vertoogen, spoorde ons aan tot de overzetting, die, hopen wij, onzen Lezers niet ongevallig zal zijn.

Fides, die ons verleden week zijn gesprek met Rapsodista mededeelde zende dit nummer onzer courant ter lezing aan zijn buurman, met den vertrouwelijken raad eens rustig na te denken over de moraal van Clavarano's vertelling.

Misschien komt dan zijn tegenstander tot de overtuiging, dat de ondermijning van het Geloof in den regel een geheel andere verlichting ten gevolge heeft, dan de apostelen van het ongeloof, indien men hen op hun woord mag gelooven, bedoelen.

— Door Z. E. den Minister van Koloniën is eene verlofsverlenging van zes maanden verleend aan de Heeren Mr. E. Opzoomer, lid van het Hof van Justitie in deze kolonie, C. L. Timmer, Ambtenaar op wachtgeld en Mejuffrouw A. E. Caspersz, Hulponderwijzeres bij het Openbaar Onderwijsalhier.

— Bij Gouvernements beschikking is:

A. Met ingang van den dag, waarop de Heer A. E. J. van den Brandhof, Gezaghebber van Bonaire, aan wien verlof naar Nederland voor den tijd van een jaar is verleend het Bestuur van dat eiland zal overgeven, de Heer C. R. Debrot, landraad, belast met de waarneming der betrekking van Gezaghebber van Bonaire; en

B. Met ingang van den dag, volgende op dien, waarop de na te melden Heer A. C. de Veer op Bonaire zal zijn aangekomen:

1°. de Heer A. G. Brauns, onder dankbetuiging voor de door hem in deze betrekking bewezen diensten, eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van Kantonrechter op Bonaire.

2°. De Heer C. R. Debrot tijdelijk ontheven van de waarneming der functiën van Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op Bonaire, en belast met de waarneming der betrekking van Kantonrechter aldaar.

3°. de Heer J. H. Lampe, Griffier bij het Kantongerecht, enz. op Bonaire, tijdelijk op Curaçao werkzaam gesteld.

4°. den Heer A. C. de Veer, Ambtenaar van den postpakkettendienst, tijdelijk opgedragen de waarneming der functien van Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op Bonaire, Notaris, Hypotheek bewaarder, Adjunct-IJker en Scheepsmeter.

5°. den Heer G. W. Hellmund, op Bonaire, tijdelijk opgedragen de waarneming der functien van Griffier bij het Kantongerecht aldaar.

— Bij Gouvernements-beschikking zijn tot leden van den Geneeskundigen Raad, onder voorzitterschap van den stadsgeneesheer, voor den tijd van een jaar benoemd, de volgende Heeren: G. A. L. Ferguson, gepensionneerd Officier van Gezondheid der 1e. klasse, D. R. Capriles, geneeskundige, T. J. C. Buijs, Militair Apotheker, Mr. P. F. de Haseth Evertsz, rechtsgeleerde,—als leden; en J. M. Coates Cole en H. A. de Casseres, geneeskundigen, als leden plaatsvervangers.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Martis De Quartel, N. Faarup, Herman May, Manoel Teburcio da Siha, Francesco Tustode, A. A. Hedenstrom, Moises F. de Castro, Jr. A. de Lima, Amenedero Riera, Stephan Mayer, van Straatsing, A. Salmon, Gerardo van Arcken, Clamentina Bruno, Eduardo Scholtz, Elena Brandao 2, Elias S. Pinedo M. 2, Maria Correa, A. D. Senior, (aang.)

Niet voor verzending vatbaar: Ramon Gordils — Caracas, Julio C. Pocaterra — Maracaibo.

Eergisteren (Donderdag) is alhier per telegraaf het bericht ontvangen dat Generaal *Hyppolite*, President van Hayti plotseling is overleden, toen hij op het punt stond zich naar Jacmel te begeven.

Jl. Dinsdag is H. M. *Sommelsdyk*, Kommandant Cardinaal, op een oefeningstocht vertrokken.

NEDERLAND.

De gezant van de Zuid-Afrikaansche Republiek, jhr. mr. Beelaerts van Blokland, lid van de Tweede Kamer vereenigde aan een gastmaal ten zijnent onderscheidene hooggeplaatste personen, o. a. den minister van buitenlandsche zaken, den pauselijken internuntius, den Portugeeschen gezant en eenige leden van de Tweede Kamer.

— H. M. de Regentes had onlangs ten Hove aan tafel vereenigd mr. Gleichman, voorzitter van de Tweede Kamer en de heeren leden van den Raad van Voogdij mr. Swart, lid van den Raad van State, baron Six van Oterleek, president van de Algemeene Rekenkamer en mr. Poles, procureur generaal bij den Hoogen Raad.

— H. M. de Regentes heeft een telegram van deelneming gezonden aan den staats-president Kruger en tevens een bedrag van 100 pd. st. doen overmaken namens H. H. M. M. voor de slachtoffers van de ramp te Johannesburg.

BUITENLAND.

Rome.—Het Consistorie, dat verondersteld werd na Paschen te zullen worden gehouden, schijnt verdaagd tot het einde der maand Mei of begin Juni. Dit uitstel wordt veroorzaakt door het genomen besluit om de vier nuntii, te Weenen, Parijs, Madrid en Lissabon, tot kardinaal te creëeren. Tegen dien tijd zal kardinaal Satolli te Rome terug zijn en den hoed met de andere buitenlandsche kardinalen ontvangen, in November j. l. gecreëerd. Dan zal Z. H. tevens den nieuwen apostolischen afgevaardigde in Amerika benoemen.

— Het is gebleken, dat de heer Iswolski, gezant van Rusland bij den H. Stoel, aan den directeur der "Analecta Ecclesiastica" (eene revue,) heeft gezegd, dat die revue in Rusland zal worden toegelaten. Daar tot hiertoe de besluiten van den H. Stoel en de documenten der Roomsche Congregatiën met zeer veel moeite toegang in het Czarenrijk hadden en deze revue uitsluitend over de beschikkingen van Rome handelt, denkt men, dat er van lieverlede een mildere behandeling voor de katholieken in Rusland op til is.

— Z. H. Leo XIII heeft een bijzondere audiëntie verleend aan pater Lodewijk van Parma, minister-generaal der Franciscanen. Na afloop der audiëntie heeft de H. Vader alle procureurs-generaals en definitoren van de verschillende takken der Seraphijnsche Orde bij zich toegelaten. Leo XIII richtte tot hen een korte toespraak en bracht de verdiensten hunner orde en van iederen tak afzonderlijk in herinnering. Sprekend over de vereeniging van al haar vertakkingen, door Z. H. bij de laatste algemeene vergadering der Orde te Assise aanbevolen, zeide de Paus: "God wil de eenheid, de H. Franciscus verwacht ze en de H. Stoel verlangt ze vurig. Die vereeniging zal veel goed stichten èn voor uwe orde èn voor de Kerk."

— Met de welvaart is ook de vroolijkheid in het gemoderniseerde Rome verdwenen. Men leze slechts de volgende regelen, ontleend aan een correspondentie over het Carnaval in het *Vaderland*:

"Zelfs "Italianissimi" nieuwsbladen, in deze de onpartijdigste, als *Il popolo Romano* en *Don Chisciotte* geven te lezen: Van de levendigheid van weleer.... van de algemeene vroolijkheid, die zoo goed deed.... aan de gezondheid.... blijven thans slechts over.... verre gedachtenissen of herinneringen.... Waar zijn ze heen getogen, de ouderwetsche Carnevals, met de opgewektheid [*brio*], het leven der joelende volksmenigte, tot joligheid toe, terwijl de verkleeden, te voet en op karren en in karossen zich in geheele rijen bewogen van 't plein "del Popolo" tot 't plein van Venetië."

In dien trant gaat de correspondent voort.

Commentaar overbodig.

Italie.— Het volgende, waarbij de Lezer in het oog houde, dat het *vóór den slag* geschreven werd, werpt licht genoeg over den toestand in Italië, om het nog eens te overwegen.

Pelloux' benoeming was ingetrokken, omdat zelfs liberale bladen als de Genueesche *Caffaro* er den draak mee staken, wijl hij nimmer Afrika had gezien en dus langen tijd noodig zou hebben, eer hij ook maar een weinig op de hoogte zou wezen? Of was het te doen geweest, om een valsch bericht te verspreiden, gelijk de *Unitá Cattolica* beweert? Zeker is het, dat er met eene geheimzinnigheid te werk is gegaan, die de geheele pers verbaasd heeft. Baldissera was reeds op reis, toen eerst zijne benoeming bekend werd. Volgens de Milaneesche *Será* diende deze geheimzinnigheid, opdat Baratieri niet, tijdig de aanstaande komst van zijn opvolger vernemend, uit eigenliefde een gewaagden slag zou ondernemen om zich roem te vergaderen alvorens het opperbevel neer te leggen.

In ieder geval is het gebeurde weer een bewijs van de wispelturigheid, waarmee Crispi te werk gaat. Eerst was Baratieri de man, die de zaken in Afrika op orde zou stellen, de held van wien slechts goeds werd uitgebazuind, nu is hij plotseling zoo in ongenade gevallen, dat men hem de beleediging aandoet hem het opperbevel te ontnemen en 't over te dragen aan een gelijke in rang: ook een luitenant-generaal.

Wie is nu die Baldissera?— Een man, die in militaire kringen zeer geroemd wordt als een bekwaam commandant, en die langen tijd te Massoewah als zoodanig is werkzaam geweest. Van den anderen kant valt er ook veel op hem te zeggen: o. a. wordt beweerd, dat hij op eene barbaarsche manier rechtspleging hield, door nl. 's nachts de aangeklaagden, schuldig of niet, in de gevangenis te doen afmaken. Maar men heeft nog een ernstiger grief tegen hem: hij heeft indertijd tegen de Italianen gevochten. Baldissera moet nl. een vondeling zijn, opgeraapt door den aartsbisschop van Udine, die hem aan keizerin Marianne van Oostenrijk aanbeval. Deze liet hem tot officier opleiden, en in 1859 en 1866 vocht hij als Oostenrijksch stafkapitein in den zoogenaamden onafhankelijkheidsoorlog tegen de Italianen. Later trad hij uit den Oostenrijkschen in den Italiaanschen dienst!!!

Dat is weer een der beginsellooze mannen, waarop Italië thans zijne hoop heeft gebouwd.

Zal hij wat uitrichten met de 40.000 man, die hem in Eritrea ter beschikking staan, en die nog onophoudelijk met nieuwe zendingen worden versterkt, tot er 60.000 zullen wezen? (Ten minste als ze niet deserteeren, zooals een sergeant van de Alpenjagers te Milaan, wiens bataljon voor den dienst naar Afrika werd aangewezen, en die de Zwitsersche grens overstak.) Dan zullen de Abyssiniërs nóg dubbel zoo sterk zijn. Als men meent, dat beter krijgsbeleid, betere tucht den Italianen hiertegen een opwegend voordeel zouden geven, vergist men zich. De laatste berichten getuigen, dat Menelik met eene stout en bereidvol uitgevoerde zwenking eene allerkrachtigste positie tegen de Italianen heeft ingenomen, en de *Caffaro* erkent, dat zijn leger onder opzicht van tucht, bewapening, artillerie en krijgskunde allen eerbied verdient.

Intusschen kost de oorlog schatten. De Italiaansche consul te Aden heeft voor het expeditie-korps 2000 kameelen aangekocht en hoopt er binnen eene week weer 2000 te hebben. Wie zal dat alles betalen? Men spreekt reeds van leeningen, eene nieuwe inkomstenbelasting, een belasting op jongelui die afgekeurd worden voor den persoonlijken militairen dienst, nieuwe invoerrechten,

enz. Met dat al loopt de waarde der staatsrente hard achteruit, terwijl die van Spanje, dat toch ook een zwaren kolonialen oorlog te voeren heeft, zich tamelijk wel handhaaft!

„Dat is gewetenloosheid der Afrikaansche politiek!"

In den loop van zijn schrijven zegt de correspondent, dat Menelik een uiterst bekwaam veldheer blijkt te zijn.

— Uit de Romeinsche correspontie aan het liberale *Vaderland* ontleenen wij nog het volgende.

„De officiëele berichten (over den oorlog in Abyssinië) worden veelal op de volgende wijze naar Italië en verder de wereld in verzonden:

„Er komt een telegram uit Afrka bij 't ministerie aan. Na een halven, een heelen dag, ja ook langer, wordt het, soms met veranderde datums wat de gebeurtenissen aangaat, versneden en vervormd onder de oogen van het publiek gebracht. Dat is geen veronderstelling; de feiten en particuliere brieven van verschillende zijden bewijzen, dat verdraaiing en geheimhouding den grond van alle berichten uitmaken. De couranten loochenen het niet eens; men loopt er eenvoudig over heen.

„In dezen geheelen oorlog is de regeering schuld, niemand anders. Zij heeft, in plaats van de voorgangster te zijn in wijsheid en voorzichtigheid, zich, ter afleiding der gemoederen van droevige binnenlandsche toestanden, gestoken in een onderneming, waarvan zij de uitkomsten had moeten berekenen; zij heeft gespeculeerd op het zoo licht ontvlambaar patriotisme der Italianen, later hun gekwetst eergevoel in zake de *bandiera italiana* (Italiaansche vlag]. Als 'k u een denkbeeld kon geven van al de rethoriek, die daarover wordt uitgekraamd!

Frankrijk. — De *Petit Parisien* stelde onlangs in hare tijdingzaal aan den boulevard Montmartre een Cubaansche vlag ten toon. Eenige jonge Spanjaarden ergerden zich daaraan; zij rukten de vlag af en voerden ze in triomf mede onder den kreet: „Leve Spanje!"

De politie kwam er bij en nam de Spanjaarden mede naar het bureau, waar de commisaris eenvoudig proces-verbaal van het gebeurde opstelde en hen vervolgens weer vrij liet.

— Het (op den Idex staande) werk *Rome* van Zola verschijnt in 't Italiaansch in de *Tribuna*. De liberale en ongeloovige lezers van dit blad zijn zoo verontwaardigd over dit feuilleton, waarin de ellende van Rome's onafgewerkte buitenwijken zoo schril mogelijk geteekend wordt, dat de redactie verklaart het te hebben opgenomen volstrekt niet als teeken van instemming maar om het werk te doen kennen. De even liberale *Riforma* noemt het „een verward en grafachtig product van gestoorde hersens" en zegt, dat „de grofheden en lasteringen van Zola geen wederlegging waard zijn."

Alweer een streek, waar Zola zijn aanhang verspeeld heeft!

— Volgens den correspondent van den *Patriote* heeft president Faure, in antwoord op 'sPausen waarschuwing, tegen verdere kerkvervolging, geantwoord in vredelievende zin, meldend dat de Republiek geen strijd met Rome en de Kerk wil.

— De aangekondigde "zuivering" der ambtenaars is in vollen gang.

Tot lid van den Raad van State is benoemd de heer Camille Lyon. (Camille Lyon was kabinetschef van min. Ricard, zwager van den tegenwoordigen kabinetschef De Mouy)

Tot *maître des requêtes* is benoemd de heer Génie. (Génie is kabinets chef van min. Bourgeois.]

Tot auditeur 1e. klasse is benoemd de heer Noulens. (Noulens is kabinetschef van min. Cavaignac.)

De *Figaro* ziet in deze handelingen een bewijs, dat het ministerie zijn einde voelt naderen. Zulk opbergen van vriendjes, zegt het blad doet men slechts op het uiterste.

We helpen 't den *Figaro* wenschen.

— Mesureur, de minister voor Handel en de premier Bourgeois waren op een feestmaal te Chalons, waar beiden een redevoering hielden. De eerste sprak in bepaald socialistischen zin, waarop laatstgenoemde den indruk van de woorden zijns collega's een weinig poogde te verzachten. Zou het ongelukkige Frankrijk een prooi worden der Socialisten? Het bederf in de hooge kringen wreekt zich door het bederf der lagere. Is het geen lood om oud ijzer, geregeerd te worden door deze of door gene?

— Onder den titel: „Het Pausschap en de toekomstige Europeesche oorlog," heeft Graaf de la Barre de Nanteuil een brochure geschreven waarin hij spreekt over het herstel van het pauselijk gezag met het oog op den toekomstigen oorlog, dien hij onvermijdelijk acht en die gevoerd zal worden door Duitschland, Oostenrijk en Italië aan de eene zijde, en door Frankrijk, Rusland en Denemarken aan de andere zijde terwijl hij meent, dat Engeland onzijdig zal blijven. In dien oorlog zal Frankrijk met zijn bondgenooten 8,441,000 soldaten in het veld kunnen brengen tegen 9,136,000 vijanden, dus 695,000 minder. Om hierin te voorzien brengt hij het vraagstuk te berde van het voorstel der tijdelijk macht des Pausen, hetgeen door elken oprechten Katholiek wordt gewenscht, en wil daartoe een internationaal Katholiek leger op de been brengen, dat gemakkelijk zou kunnen gevonden worden door de bijdragen der verschillende parochiën over heel de Katholieke wereld. Graaf de la Barre de Nanteuil heeft zijn brochure opgedragen aan generaal de Charette, den moedigen kampvechter voor de zaak des Pausen, die den schrijver zijn volle instemming heeft betuigd en de hoop uitspreekt, dat denkbeeld verwezenlijkt te zien.

Duitschland. — Er is sprake van, dat met eenigen luister de 25e verjaardag van het sluiten van den vrede van Frankfort, welke 10 Mei 1871 geteekend werd en een definitief einde aan den Fransch-Duitschen oorlog maakte, zal worden gevierd. Op 10 Mei zal een soort militaire optocht plaats hebben, voor welken men den Keizer tracht te winnen, en men zou dan van de gelegenheid gebruik willen maken, om een schitterende betooging te houden ten gunste van den vrede. Het denkbeeld wordt door velen zeer goed geacht en wel waard aangemoedigd te worden. Men beschouwt deze feestelijkheid als heilzame afwisseling van de feesten, welke in het afgeloopen jaar gegeven zijn tot herdenking van de overwinningen, door de Duitschers in genoemden oorlog bevochten.

— Keizer Wilhelm heeft eene som van 10,000 mark geschonken voor de in aanbouw zijnde Katholieke parochiekerk te Gross Komorski, district Danzig.

Engeland. — Dr. Jameson, de verslagen vijand der Boeren, is te Londen aangekomen, en, als hadde hij zich aan het meest gewone delict der wereld schuldig gemaakt, voor de politie-rechtbank in Bowstreet gebracht. De vrijbuiter werd echter met groote onderscheiding behandeld. Een aantal pairs en andere voorname personen hadden voor en in het gebouw der rechtbank post gevat en juichten den doctor hartelijk toe. Onder beschuldiging van het voeren van oorlog tegen een bevrienden staat stonden Jameson en vijftien zijner officieren daarna terecht, maar na een kort verhoor werd de zaak voor veertien dagen uitgesteld, en werden alle gevangenen tegen een borgtocht van 2000 pond ieder vrijgelaten. De advocaat Matthews, de vertegenwoordiger der Kroon, had de verdaging gevraagd, opdat de attorney-general en de sollicitor-general er persoonlijk bij konden zijn, ten einde deze ernstige zaak te leiden. Hij wees op den buitengewonen ernst van dit proces, en terwijl hij een borgstelling van 2000 pd. st. voor ieder aannam, drukte hij den gevangenen in krachtige bewoordingen op het hart, zich te onthouden van elke gedraging, welke demonstraties van het publiek zou kunnen uitlokken. Vervolgens sprak de rechter streng zijn afkeuring uit over de *cheers* ter eere der gevangenen; daarmede, zeide hij, zou men den naam van Engeland oneer kunnen aandoen.

De teruggekeerde soldaten van Jameson's troep, tegen wie geen vervolging is ingesteld, gelijk men weet, gaan intusschen voort met hoog op te geven van hunne „heldenfeiten". Mag men hunne verhalen gelooven, dan heeft Jameson eigenlijk het gevecht bij Krugersdorp gewonnen. De verliezen der Boeren waren veel grooter dan die der Engelschen en, zeide een sergeant, als Kruger dadelijk geweten had, dat wij zooveel zijner mannen in het zand hadden doen bijten (een kleiné drie honderd alsjeblieft) zou hij ons zeker allen hebben laten doodschieten, toen wij gevankelijk te Pretoria waren binnen gebracht. Voorts heet het, dat de Boeren bij het begin van het gevecht uit hunne stellingen werden verdreven, dat Jameson in een hinderlaag was geleid door een gids, die daarvoor 25000 pond van de Transvalers ontving, dat een troep Boeren het teeken gaven zich te willen overgeven, en toen weer onverwachts begonnen te schieten enz. Het feit, dat Jameson zich heeft overgegéven, kunnen de grootsprekers, jammer genoeg, niet ontkennen, maar zij hebben er een mooie verklaring op gevonden. De dokter heesch de vlag, zeggen zij, omdat tijdens het gevecht het telegram van minister Chamberlain kwam, met den last de wapens neer te leggen! Was dit telegram niet gekomen, dan hadden de heldhaftige Britten natuurlijk doorgevochten en zouden zij bepaald den daarop volgenden dag Pretoria hebben ingenomen....

Men kan slechts de schouders ophalen voor al deze grootspraak, waardoor alleen de Engelsche chauvinisten om den tuin kunnen worden geleid. Wat men wil, gelooft men gaarne. Erger is het evenwel, dat de vrijbuiters, ondanks hunne edelmoedige behandeling van de zijde der Boeren, dezen belasteren als lijkenroovers, als mannen, die met ontplofbare kogels schoten enz. Dit is zeer leelijk.

Ter eere der officieren moet echter gézegd worden, dat dezen althans niets dan lof hebben voor de humane behandeling die zij van de Boeren ondervonden.

— Rusland en Frankrijk hebben zich vereenigd om tot Engeland het beleefd, maar dringend verzoek te richten Egypte te ontruimen, een ontruiming, welke altijd beloofd, maar nimmer verwezenlijkt wordt. De Sultan, die nog steeds in naam suzerein is van het land der Pharao's, dient als tusschenpersoon en heeft op ingeving der beide groote mogendheden tot John Bull de uitnoodiging gericht den toestand in Egypte te.... „regelen." De Britsche regeering is evenwel aan dat oor een weinig doof en daarom heeft zij de Porte verzocht haar uitnoodiging nog eens te herhalen en dan wat duidelijker te zijn. De Sultan heeft nu aan den grootvizier, den minister van Buitenlandsche Zaken en den president van den Staatsraad opgedragen meer bepaalde voorstellen te doen.

Spanje. — Spanje heeft met een moeilijken factor in den opstand van Cuba te kampen, nl. de partijdigheid der Vereenigde Staten voor de muiters. Het in beslag nemen, door de Unie-regeering, van de *Bermuda*, die mannen en wapens aan de opstandelingen ging brengen, is slechts een doekje voor het bloeden geweest. het gerecht heeft de vrijlating der *Bermuda* bevolen. Aan het votum van den Amerikaanschen senaat, dat de regeering der Unie stappen zou doen, om de opstandelingen als oorlogvoerende partij erkend te krijgen, weigert president Cleveland gevolg te geven.

De toespraken van de senatoren, zelfs van gematigde als Sherman, waren bij het debat over de resolutie zeer heftig. Sherman bepleitte de inlijving van Mexico en Cuba en ging tegen Spanje te keer. De Spanjaarden noemde hij sedert Pizzaro en Alva een ras van verdelgers. Het opstandelingenhoofd Gomez daarentegen stak hij in de lucht. De Vereenigde Staten moesten op Cuba tusschenbeide komen, zeide Sherman, teneinde daar eene weergalooze misdaad te verhinderen.

Die houding van den Amerikaanschen Senaat is te Madrid zeer euvel opgenomen. In de stad heerscht groote opgewondenheid, en herhaaldelijk wordt de kreet: Weg met de Vereenigde Staten! aangeheven. Onder anderen was een betooging in de opera voorbereid tegen den gezant der Vereenigde Staten, den heer Taylor, doch deze verscheen niet in den schouwburg.

De studenten der universiteit waren tegen halfdrie bijeengeroepen tot het houden eener betooging, doch de regeering had de vereischte voorzorgsmaatregelen genomen. Het gebouw van het Amerikaansche gezantschap werd door politie-agenten bewaakt, en 150 gendarmes waren in de nabijheid van het gebouw gelegerd.

Verscheidene scheepskapiteins hebben zich aangeboden, om als kapers dienst te doen.

De studenten en eene groote volksmenigte kwamen bijeen voor het gebouw der Universiteit en voor de kazerne. Zij hielden eene betooging, onder het aanheffen van den kreet: "Weg met Jonathan!" Alle toegangen waren bezet door de gendarmerie, die de menigte uiteenjoeg. Eenige personen werden in hechtenis genomen, doch ernstige voorvallen zijn niet te vermelden.

Ook te Barcelona had een betooging plaats, op touw gezet door de hoofden der republikeinsche partij, om te protesteeren tegen de beraadslagingen betreffende Cuba in den Senaat der Vereenigde Staten.

Een menigte van 15000 betoogers begaf zich naar het consulaat der Vereenigde Staten, en de kreet: „Weg met de Yankees!" werd aangeheven. Er werden steenen tegen de ramen geworpen, waardoor eenige ruiten braken. De politie maakte een charge, waarbij vele personen kwetsuren bekwamen.

Oostenrijk-Hongarije. — Aartshertog Albert Salvator is te Bozen aan de tering bezweken, op den leeftijd van 24 jaar.

— Einde Februari hadden te Weenen de verkiezingen voor den gemeenteraad plaats, ter vervanging van dien, welke door den Keizer werd ontbonden, omdat de anti-liberale meerderheid andermaal, nadat Z. M. geweigerd had de eerste benoeming goed te keuren, den bekenden Dr. Lueger tot burgemeester der hoofdstad had gekozen. De deelneming was buitengewoon groot, en op enkele onbelangrijke uitzonderingen na geschiedde alles in de grootste orde. Er werden 44000 stemmen uitgebracht, waarvan 34,100 op de 46 gekozen anti-liberalen en slechts 3600 op de liberalen. De socialisten kwamen in geen enkel district boven de 100 stemmen. De nederlaag der liberalen is dus zoo volkomen mogelijk en spelt weinig goeds voor hen bij de aanstaande Landdags- en Rijksraadsverkiezing.

— Van de diefstalen der groote heeren, worden eenige bijzonderheden bekend. De *Alkomany* publiceert uit het werk van Ormos: *Kunstgeschichtliche Beschreibung* enz. (1865), wat in het Museum te Budapest *moet* aanwezig zijn, en vergelijkt dit met wat er nog is. Er moesten zijn 53.917 schilderijen en 3564 teekeningen. Er zijn er nog 51.363 en 3554. Dus ontbreken 2554 schilderijen en 10 teekeningen. Onder de stukken waren er volgens Ormos 200 van Albrecht Dürer, nu zijn er nog 121. Er moesten 245 Rembrandt's zijn, en er komen er nog 47 voor in den cataloog! De heeren hadden een goede keus!....

— In den Oostenrijkschen Rijksdag hebben de Katholieken het hard te verantwoorden. Zekere Dr. Kronawetter stelde in het licht, dat de Katholieke Kerk veel te veel trekt van den Staat. — Dit lokte een krachtig protest en een magistrale redevoering van Mgr. Dr. Scheicher uit: „Het grootste onheil der Kerk in Oostenrijk is, dat zij als eene Staatsinstelling wordt beschouwd. De Staatskerk heeft geen ander gevolg, dan dat de *stichting Gods*, waarin geen minister, geen keizer, geen en-

kele macht ter wereld iets te zeggen heeft, in boeien ligt van den Staat. Keizer Jozef II is midden in zijn fiasco gestorven. De Kerk tot eene staatsinstelling maken is het schandelijkst vergrijp!" Op deze wijze protesteerend, kwam de redenaar weldra op zijn thema: de houding der Kerk in den Katholieken Staat: in eene redevoering van 2½ uur zette hij dit punt meesterlijk uiteen.

Terwijl de Kerkverdediger sprak, vond te Weenen een leeraarsvergadering plaats, waarin de „geleerde" liberale heeren Echtel en Koren de hoofdrol speelden en veel kwaads van de religieuze instellingen vertelden. Jammer dat het uitkwam.... dat beide heeren hun dochters aan zulke inrichtingen van opvoeding hebben toevertrouwd.

Rusland. — Van Rusland uit worden berichten de wereld ingezonden, die de strekking hebben om haar over de bedoelingen met Korea gerust te stellen. „Op goed gezag" wordt ontkend, dat Rusland plan heeft om Korea in bezit te nemen, maar verzekerd, dat het eenvoudig handelt uit plichtsgevoel: Rusland wil ten volle de onafhankelijkheid van het koninkrijk waarborgen, in het belang van zijn eigen veiligheid en van den algemeenen vrede in het verre Oosten.

De 1500 man, die enkele dagen geleden van Odessa naar Vladivostok zijn gezonden, heeten de gewone aflossingstroepen, die in elk najaar daarheen gaan. Het ligt volstrekt niet in de bedoeling van het ministerie van Oorlog, zoo seinde de correspondent van een der Engelsche bladen, om de Russische strijdkrachten in het Oosten te versterken: „die zijn al sterk genoeg."

Bulgarije. — Het protest door den apostolischen vicaris van Sofia en Philippopel, mgr. Manini, aartsbisschop van Tsengri, uitgebracht tegen de „herdooping" van prins Boris, heeft den vorm van een herderlijk schrijven aan de geloovigen en zegt het volgende:

„Wij matigen ons niet aan, de politieke redenen uit te vorschen en bloot te leggen, welke Zijne Hoogheid den Vorst hebben gebracht tot de door Ons betreurde daad. Evenwel verklaren Wij luide met het Evangelie, dat geen menschelijke reden, van welke orde ook, een katholiek zou kunnen machtigen het offer te brengen van zijn geloof, en hem nog minder het recht kan de ziel van een onschuldigen kleine over te leveren, door hem aan onze heilige Moederkerk te ontrukken. Geen bisschop zou een dergelijk gedrag kunnen goedkeuren. Zelfs de Paus, de Stedehouder van Jesus Christus, zou een dergelijke machtiging niet kunnen verleenen. Te midden van deze droevige omstandigheden hebben Wij alles in het werk gesteld om een dergelijke daad te beletten, en de onmacht van Onze pogingen ziende, hebben Wij geprotesteerd en protesteeren nog tegen deze handeling, welke een zoon aan onze H. Moederkerk heeft ontrukt. Maar ook moeten Wij u waarschuwen, zeer beminde broeders, dat deze daad u niet kan ontheffen van den plicht van trouw en onderworpenheid jegens den Vorst en zijn Regeering: integendeel, gij moet bidden voor het stoffelijk en zedelijk welzijn van Bulgarije. Bidt ook voor het ophouden van het schisma, dat broeders van een scheidt, opdat het vroom verlangen van Paus Leo XIII en dat van den Christus zelven in vervulling ga, opdat er één schaapstal zij en één herder."

— Evenals inderdaad Karel van Rumenië en Milaan van Servië wenscht Ferdinand van Bulgarije van vorst koning te worden. Hij wil alles op eens die brave Ferdinand. De titel van „Hoogheid" is hem nog niet genoeg; als „Majesteit" wenscht hij te worden aangesproken. De mogendheden hebben hem echter doen weten, dat zij hem vooralsnog niet tot „Sire" kunnen verheffen. Misschien later....

Met de persvrijheid moet het tegenwoordig te Sofia al zeer bijzonder zijn gesteld. De dagbladen der oppositie verklaren, dat zij ophouden te verschijnen, daar de nieuwe wet op de pers hun het leven onmogelijk maakt.

Zweden-Noorwegen. — Koning Oscar zal in den loop van het volgende jaar zijn 25-jarig jubileum vieren. Het *Aftonblad* meldt, dat in Zweden een nationale inschrijving wordt voorbereid om den Koning, bij die gelegenheid, een pleizierjacht aan te bieden, waarvan de kosten geraamd zijn op 300,000 kronen.

Afrika. — Men had in lang niets van den ex-père **Hyacinthe Loyson** gehoord.

Het schijnt, dat hij in Egypte zit. Althans een telegram uit Kairo meldt dat hij, na voor een Muzelmansch auditorium tot zekere hoogte Mahomed's godsdienst te hebben geprezen, is overgegaan tot .... den Islam?

Neen, tot de schismatieke Kopten! De rampzalige Judassen vinden overal een strop om zich te verhangen.

Turkije. — Sultan Abdoel-Hamid gelastte de uitvaardiging van 2 „firmans," in de eerste waarin Ferdinand van Coburg erkend wordt als Vorst van Bulgarije, terwijl de tweede zijn erkenning bevat als gouverneur van Oost-Rumelië.

LAS MÁQUINAS Y LOS HOMBRES

Todo lo que vamos á hacer hoy, es una pregunta simple y clara, que cualquiera persona puede contestarse. ¿Por qué echamos grasa en las carretas, carros y coches de los ferrocarriles? Naturalmente que es para que puedan correr con más facilidad. Tal vez ustedes creerán que este punto es demasiado trivial para ocuparnos de él, mas perdónnenos y detengámonos en él un momento mas largo, veamos.

Se pierde cerca de una tercera parte de la fuerza de cualquiera máquina en alcanzar la fricción de sus propias partes, á pesar de la grasa y del aceite que se la echa; de manera que de tres máquinas solo dos no son de alguna utilidad. Este es un gran hecho, ¿no es verdad? Si, y de aquí que los inventores están ideando constantemente nuevos medios para reducir la fricción.

Ahora pues, el cuerpo humano es una máquina impelida por el calor, justamente como lo es una locomotora, y cualquiera cosa que la retarde puede considerarse como fricción; pués bién, ¿Qué no darian los autores, los abogados, los eclesiásticos y todos los que trabajan con el cerebro, por algo que les conservase siempre sus entendimientos claros y fuertes?; ¿qué no daríamos cualquiera de nosotros por algo que tuviera el poder de impedir los dolores, la debilidad y la fatiga? ¿Sé yo de algo que lo consiga? Si lo supiera podría vender el secreto por más dinero que se haya jamás visto en toda Europa, pero lo que sé es una cosa y se les diré dentro de un minuto y de balde. La siguiente carta les hará ver lo que quiero decir:—

"En su última carta," nos dice un corresponsal, "Vds. dicen que encontraban estraño que yo pediese carne tomando su remedio; Vds. tenian razón en decirlo; pués al mismo tiempo también tomaba las aguas de manantial, y cuando dejé de tomarlas y sólo continué tomando el remedio de Vds. aumentaba en carne de dia en día, en resumen la historia de mi enfermedad es como sigue.

"He sufrido de dolores de estómago desde más ó menos desde que fuí colegial, sin embargo que en ese tiempo solo eran de un carácter ligero, después de algún tiempo me ordenaron que me hiciera cargo de la parroquia de Torrecilla en Alcañiz, provincia de Teruele Allí tuve un fuerte ataque, cuya influencia me duró por ocho meses, en realidad que me encontraba en un estado muy lamentable.

"Después de la epidemia del cólera del año de 1885 fuí nombrado beneficiado de esta iglesia y parroquia; entonces me volvieron los dolores, mi digestión era muy mala y tenía de cuando en cuando ataques de mareo y vómito, pero en los seis últimos años la enfermedad aumentó tanto que por consejo de un doctor del lugar me fuí á los Baños de Sobron. Todo marchó bién por el primer año, pero en el segundo año me encontré completamente descompuesto y sin apetito alguno. Los ataques que se me presentaban fueron tan violentos en varias ocasiones que aun alarmaron al digno profesor y amigo mio.

"La enfermedad se habia hecho tan seria que la conté á cierta persona, quien me aconsejó que ensayara el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, diciéndome que tenia confianza en que me restableceria. He estado tomando el Jarabe desde Julio de 1894, cuyo efecto de bondad se manifestó poco después de principiarlo á tomar, el padecimiento disminuía rápidamente y desde entónces no he tenido más dolores, vómito ni mareo; al contrario tengo magnífico apetito y me estoy poniendo fuerte y gordo, en resumidas cuentas me siento como si solo tuviera *veinte años de edad*, no obstante de que como á pasto de todo lo que apetezco siendo mucho de lo que como muy indigesto, según me parece. Quedan Vds. en libertad para publicar este testimonio de gratitud para con el Jarabe Curativo de la Madre Seigel, á condición que Vds. sólo hagan uso de mis iniciales, puesto que la ciudad y mi profesión son suficientes para todo el mundo que quiera hacerme alguna pregunta. (Firmado) P. J. L. Presbitero, Epila, Provincia Zaragoza, 20 de Febrero de 1895."

El padecimiento de nuestro corresponsal fué indigestión ó dispepsia crónica, con sus desastrosos efectos en todo el sistema. Cuanto sufrió y se mortificó él mismo yá nos lo dice; ninguna otra enfermedad interviene tanto con el trabajo y echa á perder el sosiego y la felicidad humana, como esta enfermedad de que hablamos. Casi todo el mundo sufre de ella, no pasa por alto á nadie; es el enemigo de la juventud y de la vejez, cualquiera que sea el trabajo de los empleados, yá sea con el entendimiento ó físicamente ó de ambos modos.

Por siglos han buscado los hombres en vano un remedio hasta el encuentro afortunado del Jarabe Curativo de la madre Seigel. El gran éxito de esta medicina en curar los peores casos queda atestiguado por toda gente del mundo. Si alguno de Vds. está enfermo no debe hesitar en tomarlo inmediatamente. (5)

[illegible imprint line]